

Cyngor Cymuned Llanrug

Rheolau'r Fynwent

1. Cyflwyniad

- 1.1 Mae'r rheolau yma ar gyfer mynwent Cyngor Cymuned Llanrug

2. Manylion Cyswllt

- 2.1 Mae'n rhaid i bob cais am angladd, ymholiadau, neu sylwadau gael ei gwneud drwy'r clerc,

Mr Meirion Jones
7 Nant y Glyn
Llanrug
Gwynedd
LL55 4AH

☎ 07769 112875

✉ clerc@llanrug.cymru

- 2.2. Mae'r Rheoliadau hyn yn ychwanegol at ddarpariaethau Gorchymyn Mynwentydd Awdurdodau Lleol 1977 ac unrhyw reoliadau priodol eraill sydd mewn grym ar hyn o bryd.

3. Mynediad i'r fynwent

- 3.1. Mae'r fynwent ar agor i ymwelwyr bob dydd o'r flwyddyn yn ystod yr amseroedd canlynol:

Ebrill – Medi	09:00 – 20:00
Hydref – Mawrth	09:00 – 16:30

Ni chaniateir i unrhyw un fod yn y Fynwent y tu allan i'r oriau agor cyhoeddedig heb ganiatâd penodol y clerc.

- 3.2. Mae'r fynwent yn le o heddwch a myfyrdod tawel. Mae hefyd yn weithle. Mae Cyngor Cymuned Llanrug yn croesawu ymwelwyr i'r fynwent, ond gofynnir iddynt barchu natur arbennig y safle, anghenion defnyddwyr eraill, a ffactorau diogelwch. Ni chaniateir unrhyw gemau, chwaraeon, marchogaeth beiciau, sglefrfyrdau, llafnau rholer na thebyg yn y fynwent. Ni chaniateir yfed alcohol na chyffuriau o fewn y fynwent, ac ni chaniateir i unrhyw un o dan effeithiau sylweddau o'r fath gael mynediad i'r fynwent.
- 3.3. Bydd yn ofynnol i unrhyw berson sy'n creu niwsans neu aflonyddwch, megis ymyrryd ag angladd, bedd, carreg fedd, blodau, coed ac ati, adael y fynwent ar unwaith a gallent fod yn destun achos cyfreithiol dilynol.
- 3.4. Mae croeso i blant h.y. dan 18 oed yn y fynwent ond rhaid iddynt gael eu goruchwyllo gan oedolyn cyfrifol. Mae'n arbennig o bwysig na chaniateir i blant ddringo ar unrhyw gofebion, coed neu eitemau eraill yn y fynwent.
- 3.5. Ni chaniateir cŵn yn y fynwent ac eithrio cŵn tywys, cŵn clyw neu gŵn cymorth cydnabyddedig eraill, neu gyda chaniatâd penodol y clerc.
- 3.6. Caniateir cerbydau yn y fynwent ond rhaid iddynt beidio â bod yn uwch na terfyn cyflymder o 5mya a rhaid iddynt ufuddhau i unrhyw gyfarwyddiadau a roddir iddynt gan y cyngor. Rhaid i gerbydau gadw at y prif ffyrdd a'r manau parcio dynodedig ac osgoi parcio drwy achosi niwsans neu ddifrod i unrhyw feddau neu ardaloedd glaswelltog. Ni all y Cyngor dderbyn cyfrifoldeb am golled neu ddifrod i unrhyw gerbyd a'i gynnwys tra yn y fynwent.
- 3.7. Croeso i ymwelwyr ag anabledau neu ofynion arbennig eraill gysylltu â chlerc y cyngor a fydd yn falch o gynorthwyo.

4. Rheoliadau Cyffredinol

- 4.1. Ni chaniateir i unrhyw aelod neu staff y Cyngor gymryd unrhyw arian rhodd, na gwneud gwaith preifat taledig o unrhyw fath mewn cysylltiad â'r fynwent naill ai yn eu hamser eu hunain neu yn ystod eu horiau cyflogedig.
- 4.2. Ni chaiff neb ganfasio na deisyfu busnes yn y mynwentydd.
- 4.3. Rhaid talu'r holl ffioedd am gladdedigaethau neu waith coffa yn llawn i'r Cyngor ymlaen llaw.
- 4.4. Bydd y Cyngor yn cyhoeddi graddfa o ffioedd a thaliadau yn flynyddol. Bydd preswylwyr yr ardal yn gymwys i gael ffioedd is o gymharu â phobl nad ydynt yn breswylwyr. Diffinnir preswilydd fel rhywun a oedd, yn byw oddi fewn i ardal Cyngor Cymuned Llanrug am 5 mlynedd cyn dyddiad ei farwolaeth,
- 4.5. Mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i ddiwygio'r rheoliadau hyn ac i ddelio ag unrhyw amgylchiadau neu sefyllfaoedd na ddarperir yn y rheoliadau hyn yn ôl yr angen.

5. Beddi

- 5.1. Mae beddau sydd ar gael yn y fynwent, yn gysegredig . Bydd y dewis o fannau bedd yn ôl disgrisiwn terfynol y Cyngor, ac mewn achosion ble mae angen agor bedd o'r newydd, rhaid iddo ddilyn y rhes bresennol.
- 5.2. Bydd pob claddedigaeth yn digwydd naill ai mewn bedd preifat neu gyhoeddus. Mae beddau preifat yn feddau y mae Hawl Claddu Unigryw wedi'u rhoi iddynt. Mae beddau cyhoeddus yn feddau sy'n parhau ym mherchnogaeth y Cyngor ac na roddwyd unrhyw hawliau penodol iddynt.
- 5.3. Ni fydd yn bosib i neb brynu hawl claddu unigryw yn mynwent Llanrug. Mae'r Hawl Claddu Unigryw sydd eisoes wedi ei brynu yn caniatáu gosod cofeb ar y bedd.
- 5.4. Ni ellir cadw beddau ymlaen llaw. Dim ond drwy'r broses gyfreithiol a nodir yn Gorchymyn Mynwentydd Awdurdodau Lleol 1977 y gellir trosglwyddo'r Hawl Claddu Unigryw i berson arall.
- 5.5. Mewn beddau cyhoeddus, mae'r Cyngor yn ymrwymo i adael 20 mlynedd cyn caniatáu claddu person nad yw'n gysylltiedig â'r gladdedigaeth wreiddiol. Gall y Cyngor ganiatáu claddu pobl sydd a cysylltiedig a'r bedd o fewn 20 mlynedd. Gall y Cyngor ganiatáu i aelod o'r teulu brynu'r Hawl Claddu Unigryw cyn i'r cyfnod o 20 mlynedd ddod i ben ond bydd yn rhaid dilyn y drefn gyfreithiol i hyn.
- 5.6. Fe ganiateir cofebion ar feddau. Rhaid i gofebion gydymffurfio â'r rheoliadau a roddir yn 9 isod.
- 5.7. Y mathau o feddau sydd ar gael yw, beddau lawnt a beddau gweddillion amlosgi. Mae beddau lawnt yn cael eu gosod ar lawnt a chaniateir carreg fedd yn unig; Mae beddau ar gael ar gyfer claddu gweddillion amlosgedig ac fe ganiateir carreg fedd;
- 5.8. Bydd pob bedd yn cael ei gloddio a'i baratoi i'w gladdu gan yr ymgwymerwyr angladdau neu ei gontractwyr penodedig yn unig. Ni chaniateir i unrhyw berson na chwmmni arall wneud unrhyw gloddio yn y fynwent ac eithrio gyda chaniatâd penodol y clerc. Bydd dyfnder pob bedd yn cael ei bennu gan y Cyngor yn unol â darpariaethau Gorchymyn Mynwentydd Awdurdodau Lleol 1977.
- 5.9. Yn dilyn y gladdedigaeth bydd yr ymgwymerwr neu ei gontractwr yn lefelu'r bedd a naill ai'n ail-dywarchen neu'n uwchbridd a'i hadu fel sy'n briodol i'r tymor.

6. Eirch

- 6.1. Rhaid gwneud eirch ac wrn i'w claddu o ddeunyddiau bioddiraddadwy addas fel pren, gwiail, ffon, bambŵ, gwllân, cardbord ac ati.

7. Archebu Claddedigaethau

- 7.1. Ni ellir neilltuo dyddiad ac amser yn y fynwent dros dro. Bydd yr ymgwymerwr yn cysylltu a'r clerc yn y lle cyntaf i holi caniatâd i gladdu, er sicrhau nad oedd angladd arall yn y fynwent yr un adeg. Yn gyffredinol, ni fydd mwy nag un angladd yn y fynwent mewn un diwrnod.
- 7.2. Dylai' cadarnhad o'r claddedigaeth ei gyflwyno drwy anfon rhybudd claddedigaeth (ffurflen a ddarperir gan y cyngor) i 7 Nant y Glyn, Llanrug, Gwynedd, LL55 4AH o leiaf 48 awr waith cyn dyddiad ac amser arfaethedig yr angladd. Bydd derbyn yr Hysbysiad Claddedigaeth wedi'i gwblhau'n llawn ac yn gywir yn gadarnhad o'r archeb dros dro.
- 7.3. Rhaid rhoi cymaint o wybodaeth â phosibl am yr angladd i'r cyngor ymlaen llaw, yn enwedig os yw'n anarferol.
- 7.4. Mewn bedd ble mae'r hawl claddu wedi ei brynu ac i gael i'w ailagor ar gyfer claddedigaeth bellach, rhaid rhoi caniatâd ysgrifenedig perchennog y bedd cofrestredig.
- 7.5. Cyfrifoldeb yr unigolyn sy'n gwneud trefniadau'r angladd yw sicrhau bod unrhyw gofeb ar y bedd yn cael ei symud ohono os yn briodol
- 7.6. Rhaid cyflwyno'r dystysgrif a roddir gan y Cofrestrydd Genedigaethau a Marwolaethau neu orchymyn y Crwner i'r clerc o fewn 5 diwrnod gwaith ar ôl yr angladd
- 7.7. Bydd y Cyngor yn pennu'r ffioedd priodol i'w talu am yr angladd, y mae'n rhaid eu talu'n llawn o fewn 5 diwrnod gwaith ar ôl yr angladd.

8. Claddedigaethau

- 8.1. Fel rheol dim ond o ddydd Llun i ddydd Sadwrn y caniateir angladdau (ac eithrio'r gwyliau'r y banc neu wyliau cyhoeddus eraill).
- 8.2. Bydd pob angladd yn ddarostyngedig i reolau'r fynwent.
- 8.3. Rhaid cadw at yr amser a benodir ar gyfer claddedigaeth yn brydlon.
- 8.4. Rhaid i wasanaethau yn y fynwent beidio â bod yn fwy na 60 munud, oni bai bod trefniadau arbennig wedi eu gwneud gyda chlerc y cyngor.
- 8.5. Cyfrifoldeb yr unigolyn sy'n gwneud trefniadau'r angladd yw trefnu Gweinidog neu Swyddog ar gyfer yr angladd os oes angen un.
- 8.6. Bydd unrhyw deyrngedau blodau o'r angladd yn cael eu gosod ar ben y bedd ar ôl ôl-lenwi, a byddant yn aros yn eu lle am o leiaf 14 diwrnod cyn cael eu clirio (oni bai bod y teulu eisoes wedi eu tynnu). Bydd y cyngor yn darparu biniau ail gylchu sydd wedi eu lleoli oddi fewn i'r sied a disgwylir i'r blodau ar ôl eu clirio gael eu rhoi yn y biniau.

9. Cofebion

- 9.1. Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Polisi Rheoli Cofebion sy'n delio â gosodiadau coffa cyfredol ac yn y dyfodol, archwiliadau diogelwch a gwneud cofebion ansefydlog yn ddiogel. Rhaid i seiri maen sy'n gwneud gwaith yn y mynwentydd gydymffurfio â Pholisi Rheoli Cofebion y Cyngor.
- 9.2. Rhaid i bob cofeb sy'n sefydlog yn y fynwent gydymffurfio â Safon Brydeinig 8415.
- 9.3. Dim ond y busnesau seiri maen coffa hynny sydd wedi'u hachredu gan BRAMM neu NAMM, a'r seiri maen coffa hynny sydd â Thrwydded Atgyweirio BRAMM neu NAMM gyfredol, fydd yn gallu gweithio yn y fynwent. Dim ond dan oruchwyliaeth uniongyrchol saer maen sy'n dal Trwydded Atgyweiriwr BRAMM neu NAMM y caniateir i atgyweiriwyr nad oes ganddynt Drwydded Atgyweirio BRAMM neu NAMM weithio.
- 9.4. Caniateir cofebion ar feddau a brynir ac ar feddau cyhoeddus.
- 9.5. Ni chaniateir cofebion heblaw 'r rhai a bennir gan saer maen coffa achrededig BRAMM neu NAMM. Ni ellir codi ffensys o amgylch bedd na'r gofod a ddiffinnir Ni ddylid gosod unrhyw wrthrychau ar hyd y bedd.
- 9.6. Cyn y gellir codi unrhyw gofeb neu wneud gwaith i gofeb sy'n bodoli eisoes, rhaid cyflwyno cais i' r Clerc ar y ffurflen briodol a ddarperir gan y Cyngor. Rhaid i berchennog y bedd lofnodi'r ffurflen i roi ei ganiatâd ar gyfer y gofeb / gwaith arfaethedig. Ar ôl cael ei gymeradwyo gan y Cyngor, rhoddir caniatâd i'r Saer Coffa cyfrifol.
- 9.7. Rhaid adeiladu cofebion o ddeunyddiau sy'n addas i'r amgylchedd. Mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i wrthod cais am unrhyw gofeb mae'n ei hystyried yn anaddas.
- 9.8. Nid oes cyfyngiad ar faint cofeb ond fod yn rhaid iddo fod o leiaf 3 "o drwch. Y Cyngor fydd yn caniatáu'r hawl i osod y gofeb. Ni fydd y Cyngor yn caniatáu gosod 'kerbsets'
- 9.9. Rhaid i'r saer maen gofnodi enw'r cwmni ar gefn y garreg tuag at y gwaelod yn unig mewn llythrennau nad ydynt yn fwy nag 1" o uchder neu gyda sticer perthnasol.
- 9.10. Rhaid i seiri maen coffa symud yr holl godiadau o'r fynwent ar ddiwedd eu gwaith, a rhaid iddynt adael yr ardal mewn cyflwr taclus. Nid yw'n bosibl storio cofebion yn y fynwent cyn eu hail-osod yn dilyn claddedigaeth - rhaid i'r saer maen coffa a benodwyd symud y cofebion o'r safle cyn i'r bedd gael ei gloddio.

10. Gofalu am Feddau a Cofebau

- 10.1. Cyfrifoldeb y perchennog yn unig yw pob cofeb a godir ac ni fydd y Cyngor yn gyfrifol am unrhyw ddifrod i'r gofeb neu a achosir gan y gofeb. Mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i atgyweirio neu wneud yn ddiogel unrhyw gofeb sydd ym marn y

cyngor yn annïogel neu'n adfeilio, ac mae'r cyngor gyda'r hawl i adennill unrhyw gostau gan y perchennog cofrestredig. Bydd y Cyngor yn cynnal gwiriadau diogelwch arferol ar bob cofeb, ac yn hysbysu perchennog y bedd yn y cyfeiriad cofrestredig diwethaf am unrhyw waith angenrheidiol i wneud y gofeb yn ddiogel. Rhoddir cyfnod o 6 mis i berchennog y bedd o ddyddiad y llythyr i gyflawni'r atgyweiriadau angenrheidiol. Mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i wneud unrhyw waith ar gofebion i'w gwneud yn saff hyd nes bod y gwaith o'r fath wedi'i gwblhau. Os na fydd perchennog y bedd yn trefnu i'r atgyweiriadau gael eu gwneud, caiff y Cyngor atgyweirio neu symud y gofeb ar draul y perchennog.

- 10.2. Mae'r Cyngor yn argymhell bod perchennogion beddau yn llunio cynllun yswiriant ar gyfer eu cofeb.
- 10.3. Rhaid cadw lleoedd bedd mewn cyflwr taclus, a rhaid symud yr holl sbwriel o'r safle.
- 10.4. Rhaid i'r holl ddeiliaid blodau neu eitemau eraill sy'n cael eu gadael ar feddau gael eu gwneud o ddeunydd na ellir ei dorri. Mae unrhyw eitemau a adawir ar feddau ar risg y perchennogion ac ni ellir dal y Cyngor yn gyfrifol am unrhyw ladrad neu ddifrod iddynt sut bynnag achoswyd. Gall y Cyngor symud unrhyw eitemau o unrhyw fedd sy'n debygol o achosi risg, difrod neu dramgwydd i holl ddefnyddwyr o'r fynwent neu sy'n ymyrryd â gwaith cynnal a chadw ar y safle.
- 10.5. Ni chaniateir plannu coed yn y fynwent. Gall y Cyngor symud unrhyw blanhigion y mae'n ei ystyried yn anaddas neu sydd yn ymyrryd ar waith cynnal a chadw.

Os oes unrhyw ymholiad neu gwestiwn am y rheolau yma, dylid ei cyfeirio at: -

**Mr Meirion Jones
Clerc
Cyngor Cymuned Llanrug
7 Nant y Glyn
Llanrug
Gwynedd
LL55 4AH**

E bost: clerc@llanrug.cymru

** 07769 112875**

Mabwysiadwyd y rheolau yma gan y cyngor yn ei gyfarfod 18 o Chwefror 2020